

Jóannes Patursson hevur landað 50 t í Grönlandi.

K í hevur ársveitslu í kvöld (11. í h.).

Skúlabörnin fingu heystfrí hós-dagin.

Norðfarið hevur ligið inni her nakrar dagar. Skal á sildaveiðu.

Nógv arbeiði. Seinastu tíðina hevur verið nógv arbeiði her. Umframt fiska og sildaarbeiði hava flutningsskip sum Willem Barentz, Sigrid S. og Magbere lossað og lasta.

Arbeiðið við at stoypa upp sjómansheimið byrjar fyrsta dagin.

Eingin útróður hevur verið í fleiri dagar. Veðrið hevur verið ólagaligt, men smábátar fáa væl tá ein glotti er.

FJALLGONGA

Nú eru flestu fjöllini gingin. Menn láta ikki væl at. Nógv færri lomb eru komin frá smábygdunum í ár enn árin herfyri. Böndurnir eru ikki nøgdir við prisin.

Götulyktir verða nú uppsettar úti í Gröv. El-arbeidarnir eru farnir at grava hol fyrri steyrinum.

Brandur hevur ikki verið útrógvin í langa tíð. Motorurin er í Danmark til umvælingar.

Landsstýrið...

Framh. av 1. síðu.

um, at Föroyingar skuldu fáa loyvi til at nýta hesa radiostöðina til öll teirra almennu áhugamál. Ein og hvør skilir, hvørjar fyrimunir Föroyar hövdu haft av hesum. Tað er ikki eitt og hvørt fólk, sum fær útvarpsstöð fyrri einki. Fyri hin meiniga mannin er tað heilt ófatiligt, at eitt slíkt tilbod skuldi kunna verða afturkastað, og tað hevði verið forvitnisligt at fingið at vitað tær sonnu orsökirnar, tí at persónlig gögn og flokkahjúkl ella religiöst erkvismi kunnu væl ikki hava verið orsökir til, at hetta tilbodið varð vrakað. Um so skuldi verið, so er tað tó hitt föroyska samfelagið, sum hevur list við, at stöðin ikki varð bygd her. Tí at pinsavinir fáa nú álíkavæl eina stöð í Europa, haðani evangelið kann verða kringkastað, og so skulu vit nokk virka fyrri, at vit skulu kunna hoyra Guds orð kunngjørt haðani eisini á föroyskum máli. Blaðstj.

MÓTMÆLI

Föroya Keypmannafelag, Havnar Detailhandlarafelag og Föroya Heilsöllumannafelag hava mótmælt landsstýrisins ætlan at keypa pakkhúsið frá Chr. Holm Jacobsen. Ætlanin er at flyta landshandilin hagar. Áður hevur verið tosað um, at tubbaksmonopolið skuldi vera har. Nevndu felög vilja hava einkarætt landshandilsins uppá einstakar vörur avtíkan.

Vörunevndin hevur fund um hetta mál í dag.

Halldið Socialin

Í kjalarvatni socialistanna.

Menning og vøkstur mentunnarlívsins hevur altið verið eitt av fremstu málum socialistanna. Afturhaldsflokkarnir hava altið verið trekir á hesum økjum. Eitt væl útbýgt mentunnarlív krevur pening, nógvan pening, men tá ið tað kemur so vítt, at peningurin skal fáast til vega, tá svíkja afturhaldsflokkarnir. Tað hava teir altið gjørt, ikki bert í Föroyum, men alla staðni. Tí verður mentanin altið ein mistrivningur, har afturhaldsflokkarnir sita við ræðið. Vit kenna tað eina best frá okkum sjálvum. Munandi mentunnarlígg framstíg fáa vit ikki fyrr enn socialistarnir stýra skútuni; einans teir hava stevnuna so fullfíggaða, at hin peningaligi purningurin ikki kemur at geva stórvegis trupuleikar.

Allastaðni har socialistarnir hava havt ræðið, ella verið so mannsterkir, at afturhaldið, óttafult fyrri fólksins dómi, ikki hevur torað at strítt ímóti broddinum, hevur mentunnarlívið havt góð gróðrarlíkindi. Tey socialistisk stýrdu londini standa tí mentunnarlíggá nógv fremri, enn tey kapital-

istisk stýrdu londini. Har landið ger seg til harra yvir peningaorkuni, kunnu allir samfelagsspurningar lættliga loysast, men stavnald afturhaldsmanna er, at stórmenn skulu ráða yvir peninginum og skalta og valta við honum, sum teir vilja. Landskassin verður tí ein peningaligur mistrivningur, ið einki orkar, og ein veikur landskassi er ein landsólukka.

Tað vil tí vera líka órt at krevja og venta, at fólkaflokkurin og sambandsflokkurin skulu loysa t. d. allar spurningar í samband við hægri og lægri skúlaskap okkara, sum at royna at fylla eitt botnleyst kar.

Socialistarnir aftur ímóti kunnu gera tað. Teir hava prógvað, at teir eru fúsir til verka. Vit kunnu taka sum dømi, hvat ið hent er á mentunnarókinum í Svöríki, har socialistarnir hava sitið við stjórnarvaldinum í 20 ár (tá ikki við meiráluta, men alla tíðina nær við).

Sum dømi taka vit, hvat teir hava nýtt av peningi til mentunnarlíggá endamáli í fíggarárárunum 1932/33 og 1952/53:

Lærdur skúli og háskúlar	3,7 milj.	60,8 milj.
Yrkisskúlar	2,6 milj.	37,0 milj.
Fólkaupplýsing	1,7 milj.	9,3 milj.
Fólkaundirvísing (fólkaskúlar, fólkaháskúlar, læraraskúlar o. s. fr.)	83,5 milj.	507,0 milj.
Áðrir lærustovnar	17,5 milj.	127,8 milj.
Vitskapur, list o. t.	0,04 milj.	7,9 milj.
Studnaður til ymiskar skúlar	0,8 milj.	26,0 milj.

Her er vissuliga nakað hent, men kortini halda sviar, at nógv er eftir at gera. So leingi sum socialistarnir sita á stjórnarpallinum er eingin vandi fyrri at stöðgur kemur í tey stóru mentunnarframstígini, ið her eru gjörd.

Vit hava nógv at læra av svium,

og tá mest av öllum: at fylkjast um sosialismuna og vinna teimum monnum, ið hana umboða, ein dyggan meiráluta á Föroya lögtingi.

Fyrr verður einki at henda í álvara — hagar til verður alt eitt deyðamerkt dukkuspæl.

»... den mest virkningsfulde Socialreform, vi til Dato har gennemført her i Landet.«

Soleiðis tekur Dimmalætting til í samband við ta rúsdrekkaskipan, ið vit fingu fyrri 50 árum síðani, tá ið táverandi brennivínshandilin varð avtíkan aftaná fólkaatkvøðu.

At tað var eitt stórt framstíg, eru ivaleyst öll samd í, men síðani hevur lögtingið pilkað so nógv við hesa lógina, at hon í dag er vorðin ein landskaði, hvat kann prógvast við tí dúgliga tiltakandi nýtísluni av öðrum drykkjuvörum, stórum svartahandli, ógiligum loyvikeypum o. s. fr.

Hvør föroyingur veit, at núgaldandi rúsdrekkaskipan er eins og eitt burturtveitt plagg, ið ikki loysir seg at væla um. Ymiskar eru skipaninar, og í flestu londum eru tær so nógv royndar nú, at vit lættliga kunnu fingið eina skipan, ið hóskaði til okkara viðurskifti, um vit kunnaðu og valdu ta frægastu burtur úr.

Menn eru ójavnir á máli, men ivaleyst eru allir samdir um at gera sum best, minka um drykkjuskapin, lóg-brotini og allar tær ringu ávirkaninar, ið rúsdrekka førir við sær.

Dimmal., ið rósar galdandi lógum og teirra úrslitum, viðgongur tó, at tær ikki verða yvirhildnar. Tað er tó ikki nógv mikið, tí verunleikin er tann, at vit í dag hava ein ovurstórán svarta

handil, loynikeyp (prógv: rúsdrekka fyrri 50.000 kr., ið landsstýrið hevur liggjandi. Alt tikið frá monnum, ið hava roynt at brotið lógirnar), hárvatnsdrekkning, heimabrygging o.s.fr. Hetta eru úrslitini av tí núgaldandi rúsdrekkaskipanini. Ein lóg, ið hevur havt hesar vánaligu fylgirnar og aftur at teimum hevur verið hin beinleiðis orsökini til, at nærvið tey fullu 100 % av öllum teimum, ið nýta rúsdrekka, á ein ella annan hátt hava gjørt seg sekar í stórrí og smærri lógarbrotum, má sigast at vera beinleiðis samfelagsskaðiligg.

Vit kunnu tí siga sum »14. september:

»Í eini hálvthundrað ár hava vit livað undir teirri brennivínslóg, sum

sambandsflokkurin setti í gildi, ja varð stovnaður uppá. Óivað hevur hetta verið gjørt av góðum vilja. Men henda lóg hevur tó ikki gagnast okkum. Nú noyðast vit, av egnum royndum og av teim royndum, sum áðrir hava gjørt, at taka hesa lóg av. Hetta eiga vit at gera, áður enn skaðin verður stórri, enn hann er. Samtíðis skulu vit leggja á annan bógv. Tú fært ikki menn til at leggja brennivínið av. Tað er ógjórligt, her sum áðrir staðir. Men tú kanst læra teir at drekka við skili. Tað er tað, sum tað velst um.«

Hin brennandi Polakkurin á Tvøroyri.

Leygarmorgunin komu boð til havnarlagið á Tvøroyri frá marinustöðini í Havn, sum spurdi um tað var mögult at s.s. »Narvik«, sum hevði haft eld í bunkunum í 16 dagar, kundir koma suður á Drelnes at leggja 500 tons av koli upp, so teir kundu basa eldinum. Hetta varð játtað teimum beinanvegin og kl. 5 kom »Narvik« inn eftir firðinum og legði á Drelnesi. Kl. var um 1, tá ið skipið var at bryggjuni og varð vatnsproytan fyrst roynd, áðrenn lúkurnar vórðu opnaðar. Samstundis sum vatn varð oyst niður í lastina, fór kolagrabbin í holt við lossingina av kolinum. Tað var trupult hjá manninum í krananum tí roykurin kom beint í fórarhúsið, men fram varð hildið við arbeiðinum og kl. 9½ sunnukvöldið var eldurin sløktur. Tað liggja okkurt um 250 tons av koli eftir til gjaldan til sløkkilíðini, havnargjald, vatn og annað.

S.S. »Narvik«, sum er móðurskip í sildaveiðuni, hevur kvikmyndarhöll umborð, t. d. varð vístur filmur 3 ferðir sunnudagin; samstundis eru nógvar bókur um borð. M. a. vóru 8 konufólk við sum arbeiddu upp á sildina. Lönin hjá manningini er okkurt um 420 danskar kr. um mánaðin, harumframt fáa teir friar handskar, styvlar og klæðir, alt av besta slagi.

Maturin um borð er avbera góður. Tá ið farið varð av stað, helt skiparin stutta røðu, har hann m. a. segði, at hevði hann vita av at so góð havn var her, hevði hann roynt at komið suður beinan vegin. Eisini takkaði hann fyrri tað beinasemi og tann blíðskap, ið var vístur honum, og var hetta undirtikið av tí russiska veiðuleiðaranum.

Kl. 12 týsdagin fór Narvik útaftur. Aftaná at skipið var av stað farið, fekk havnarmeistarinn fjarrit, har teir hjartaliga takkaðu fyrri hjálp og væl-vild.

Föroyskt tógv

av nappadari ull, 3-trátt, óföra vael og fintspunnið, hvítt 37 kr. kg

Viggo Dalsgaard,
telf. 1, Skálavík.